

علل سکته مغزی

* علائمی که باید به عنوان زنگ خطر شناخته شوند
* خوشبختانه بسیاری از این علائم از ماهها قبل بروز می کنند
و می توان به دنبال درمان شتافت .

درمغز پاره شود خطرناک بوده و ایجاد سکته مغزی می کند .

سفتی وضعغات جدار شریانها نیز یکی از علل سکته مغزی است .

آنوریسم : «آنوریسم» نیز یکی از علل سکته مغزی میباشد . و این عارضه عبارتست از گشاد شدن موضعی یکی از عروق بدن . «آنوریسم» در غالب موارد ، مادرزادی است و بهرور زمان با گشادتر شدن آن ، جدار رگ نازک گشته و پاره میشود اگر «آنوریسم» در مغز باشد با پاره شدن آن خونریزی و سکته مغزی تولید خواهد شد . برای روشن شدن مطلب توپ فوتبالی را در نظر بگیرید که جلد آن چرمی و تنوئی آن لاستیک است اگر جلد توپ در نقطه ای پاره بشود در اثر باد کردن توپ ، لاستیک در همان نقطه برجستگی

شناختن علائم زودرس سکته مغزی ، پیش گیری و درمان سریع این بیماری مثل اغلب بیماریهای دیگر بسیار ضروری است .

عده ای از بیماریها باعث سکته مغزی می شوند ولی غالباً این عارضه با به علت خونریزی مغزی و یا گرفتگی یکی از شریانهای خود مغز و یا شریانهای بزرگی که به مغز ، خون می رسانند ، بوجود می آید .

خونریزی مغزی در اثر پاره شدن یکی از رگهای کوچک مغز حاصل میشود و این خونریزی ، غالباً یا در اثر فشار خون زیاد و یا سفتی شریانها و یا «آنوریسم» (۱) شریانی تولید میشود .

بعلت فشار خون زیاد جدار یکی از عروق کوچک نازک شده و پاره میشود . این عمل در هر جای بدن ممکن است ایجاد شود ، و غالباً بصورت خون دماغ که بی ضرر است عارض میگردد ، ولی اگر رگی

(1) Aneurisme

ویا گرفتگی شریان بشود عمل آن متوقف میگردد این عارضه بطوریکه ذکر شد ممکن است در سایر نقاط بدن نیز اتفاق بیفتد، ولی هیچکدام از اعضا، باندازه مغز نگران کننده نیستند زیرا در سایر اعضا شریانهای فرعی بزودی رشد کرده و بناحیه آزار دیده، خون می‌رسانند. حتی در گرفتگی شریانهای قلبی که منجر به سکنه قلبی میشود شاخه فرعی شریانها باعث بهبود سکنه قلبی میشوند ولی در مغز این عمل مقدور نیست و در نتیجه، آن قسمت از مغز از انجام وظایف خود باز میماند.

تکامل مغز هم خود مزید بر علت است بدین معنی که اگر مثلاً جریان خون یکی از ماهیچه‌های بازو، قطع شود، تا بهبود عضله معیوب، ماهیچه‌های دیگر کار آن را انجام میدهند لیکن در مغز، بعلت تکامل آن، هر قسمت برای انجام کار ویژه‌ای اختصاص یافته است.

مثلاً اگر مرکز مهمی مانند مراکز حرف زدن دیدن، و یاشنیدن، دچار نقص شود، هیچک از نقاط دیگر مغز قادر به انجام حرف زدن و دیدن و شنیدن نیستند و اصولاً برای اینکار ساخته نشده‌اند!

افزایش عمر:

سکنه مغزی غالباً در کهنسالان دیده میشود ولی در سالهای ۳۰ تا ۶۰ نیز به تعداد زیادی دیده میشود اگر سکنه بعلت پاره شدن «آنوریزم» باشد حتی در عتفوان جوانی نیز ممکن است دیده شود. خوشبختانه اگر زودتر به درمان سکنه مغزی اقدام شود، عده زیادی از مبتلایان بهبود می‌یابند

ایجاد خواهد کرد و بهرور زمان و در اثر فشار، خواهد ترقید و آنوریزم نیز در رگ همان حالت را دارد که در اثر فشار، محل برجسته و نازک، رگ می‌ترکد.

گرفتگی شریان:

این عارضه نیز دو علت دارد یکی اینکه لعته خون از قلب و یاسایر نقاط بدن وارد جریان خون شریانی میشود و در داخل شریان سیر می‌کند و از آنجائی که شریان در طول مسیر خود به شاخه‌های کوچکتر تقسیم میشود خواه ناخواه این لعته در یکی از این شاخه‌ها گیر میکند و باعث انسداد آن میگردد، اگر این حالت در مغز پیش بیاید ایجاد سکنه مغزی خواهد کرد این عارضه امروزه کمتر از سابق دیده میشود زیرا این بیماران غالباً سابقه رماتیسم قلبی و یاسکنه قلبی دارند و تحت درمان هستند.

علت دیگر گرفتگی شریان این است که جدار داخلی شریان بعلت «آنورواسکلروز» (۲) بتدریج تنگ میشود و این تنگی بعلت رسوب کلستریوم و مواد چربی در جدار شریان ایجاد میگردد و بتدریج این رسوب زیاد میشود و کار بجائی می‌رسد که شریان بکلی مسدود میشود و ایجاد سکنه مینماید.

در حدود ۸۵ در صد سکنه‌های مغزی در اثر انسداد شریانهای مغزی و یاشریانهای بزرگ گردن که به مغز، خون می‌رسانند ایجاد میشود. در حدود ۱۵ در صد بعلت خونریزی و ۵ درصد بقیه بعلت لعته و یا «آمبولی» (۳) است.

اثر سکنه در مغز:

هر بخش از مغز که دچار خونریزی مغزی

2 Atherosclerosis

(۳) Ambolie لعته یا هر ماده ای است که در رگ حرکت بکند و آن را بگیرد.

ومدتها نیز عمر می کنند. تشخیص زود و بموقع، در درمان این بیماری حائز اهمیت است. روز بروز قدمهای مهمی در راه معالجه سکنه های مغزی برداشته می شود و این معالجات وقتی مؤثر هستند که تشخیص بیماری زود و بموقع صورت گیرد و هرچه زودتر درمانهای اساسی شروع گردد.

* * *

در سکنه مغزی سه حالت تشخیصی وجود دارد:

۱ - علائمی بروز میکند و این علائم نشان میدهد که بیمار در آینده نزدیک دچار سکنه خواهد شد.

۲ - سکنه شروع شده و در حال پیشروی است و بیمار بعضی از علائم را در خود حس می کند مانند ضعف شدن یک سمت بدن که روز بروز هم بیشتر میشود.

۳ - سکنه کامل که یک سمت بدن فلج شده است و بیمار دچار حد اکثر ناراحتی گردیده است. خوشبختانه سکنه، همیشه بطور کامل، یک قسمت مغز را از کار نمی اندازد، بلکه بصورت سکنه های کوچک ظاهر میشود و حتی گاهی انسان متوجه این ناراحتی ها نمیشود مثلاً ممکن است بصورت سرگیجه ناگهانی و یاسیاهی رفتن موقتی چشم بروز نماید و این آثار که باید علائم خطر نامیده شود بعلت کاهش موقتی جریان خون به مغز ایجاد میشود که ساعت ها و روزها و حتی ماهها قبل از اینکه گرفتگی رگ کامل بشود، بروزمی کند.

بیمار ممکن است فقط بی حسی و یا ضعف یک دست و پایک یا و پایک سمت صورت را احساس بکند، و گاهی حالت فراموشی و یا عدم تشخیص در زمان و مکان عارض

شود.

یک علامت مهم عبارت است از بین رفتن موقتی دید یک چشم، گاهی ممکن است حرف زدن و ادای کلمات مشکل بشود و یا گاهی درک مطلب دیگران مشکل گردد.

کلید این علائم ممکن است باهم باشند و یا فقط یک و یا چندتا از آنها بروز نماید درسه چهارم بیماران علائم نامبرده وجود دارد. ذکر و یادآوری این علائم راه های بسیار خوبی برای پزشک است البته در خونریزی ها و گرفتگی ناگهانی شریان بوسیله لخته خون، این علائم قبلاً وجود نخواهند داشت.

علائمی که ربطی به سکنه ندارند:

کسانی که مبتلا به سردردهای «نزله ای» هستند ممکن است گاهی علائمی را حس کنند که شبیه علائم مقدمه سکنه باشند. مثلاً بی حسی و ضعف یک سمت

بدن و اختلال بینائی و شنوائی. بهر حال، این احساس در عرض چند دقیقه از بین می رود، و متعاقب آن سر درد عارض میگردد. همچنین تمام مردم مکرر خوابیدن دست و یاپای خود را حس کرده اند که اغلب به علت فشار عارض میشود. مانند روی زانو نشستن بمدت دراز. و این بی حسی در اثر فشار به رگ و یا عصب تولید میشود که بی ضرر بوده و در مدت دوسه دقیقه از بین می رود.

معالجه گرفتگی عروق:

گرفتگی های عروق را با معالجات جراحی میتوان رفع کرد ولی اگر عروق داخل مغز، گرفته باشند عمل آن در شرایط فعلی مشکل است، ۳۰ تا ۴۰ درصد گرفتگی های عروق که باعث سکنه میشوند در ناحیه گردن و قسمت فوقانی سینه، ایجاد میشوند

که خوشبختانه هم دسترسی باین عروق آسانست و هم آنقدر کوچک نیستند که نتوان روی آنها کار کرد. برای تشخیص محل گرفتگی رگها، با تزریق ماده حاجب (۴) به داخل رگ و گرفتن عکسهای متوالی می توان براحتی به محل گرفته، پی برد و سپس با عمل جراحی یا لخته خون را بر میدارند و یا اینکه قسمتی از شریان را برداشته و به جای آن لوله ای که از ماده مصنوعی ساخته شده است و کار شریان را انجام میدهد پیوند میکنند، سابقاً از رگ

انسان برای پیوند استفاده میکردند ولی حالا با ماده مصنوعی اینکار را انجام میدهند. برای انجام این قبیل اعمال جراحی علاوه بر وجود مرکز مجهز جراحی عروق، سرعت عمل و مراجعه سریع به پزشک نیز بسیار اهمیت دارد بویژه اگر قبل از گرفتگی کامل شریان اقدام شود بسیار امید بخش خواهد بود همچنین در سکنه هایی که بعزت پاره شدن «آنوریسم» ایجاد میشوند عمل جراحی حیات بخش است.

(۴) منظور ماده ای است که اشعه X (ایکس) از آن عبور نمی کند.

بقیه از صفحه ۶۰

می گویی مر از دماغاویه بفرست تا با هم تصفیه حساب کنیم .
- بسیار خوب .

و سپس دستور داد او را زندانی کنند . پس از چند روز او را با سیزده نفر از شیعیان پاکدامن و راستین عراق روانه ی شام نمود و برای اینکه اعمال خود را بجا جلوه دهد ، تا هم بهانه ای برای قتل این رادمرد داشته باشد و هم خوش خدمتی خود را به معاویه ثابت کند ، گواهی نامه ای تنظیم کرد که متن آن چنین بود :

د ما گواهی می دهیم که حجر جماعتی رادور خود جلب کرد و آشکارا از خلیفه انتقاد نمود و مردم را به جنگ با امیر المؤمنین (معاویه) ۱۱ تحریک کرد و

چنین پنداشت که زعامت و پیشواگی امت ، حق اولاد ابی طالب است و از علی به نیکی نام برد و از وی تمجید نمود و از دشمنان او بیزاری جست و آنان که با او همراه هستند از سران یاران و همفکران او می باشد .
این گواهی نامه را عده ای از کسانی که خون انسانی را در راه رسیدن به منافع خود ، بی ارزش می دانستند ، امضا کردند ، و قتی به امضای چند نفر از کسانی که آن روز در کوفه نبودند ، نیز رسید ! و مجموعاً ۴۴ امضا داشت و پیش از حرکت دادن حجر ، همراه نامه ای به وسیله ی قاصدان تیزپا ، به پایتخت ارسال شد .

متن نامه و دنباله ی ماجرا را در شماره دیگر مطالعه خواهید فرمود .

